

עין משפט נר מצוה

קז א מיי פ"ג מהלכות

תרומות הל' ד:

קח ב מיי שם הלכה יג

טור י"ד סי' שלא:

קט ג ד מיי פ"ג מהל'

מעשר הלכה יט

טוש"ע י"ד סי' שלא ספק

פו:

קי ה מיי פירא מהל'

שבת הלכה ח טוש"ע

א"ח סי' שיע ספק ו:

קיא ו מיי פ"ג מהל'

מעשר הלכה ח:

קיב ז מיי שם הלכה יב:

ח [מיי] פ"ח

מהלכות שבת הלכה ו ועין

י[טן]:

קיג ט מיי פירא מהל'

שבת הלכה [ט] [פ]:

קיד י מיי פירא מהל'

שבת הלכה ח

טוש"ע א"ח סי' שיע ספק

י:

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

ק

יג:

כשם שתרומה גדולה נימלֵת וכו'. ואם תאמר מה רצך למילף תרומת מעשר מתרומה גדולה דניטלת במחשבה תיפוק ליה דצהדיא כמיב זה ונחשב דקאי לתרומת מעשר וכו' ופ"ה דלאו דוקא נקט מחשבה אלא אומד דוקא נקט ועי"ל אי לאו דילפינן תרומת

מעשר מתרומה גדולה לא הייתי אומר

לתרומת מעשר ניטלת במחשבה דאי

משום קרא דונחשב דכתיב גבי מעשר

מוקמינן לה בתרומה גדולה דה"ק

בירושלמי כל המורה למדה ומלמדה

חור מתרומת מעשר דמלמדה ואינה

למדה דהא ממנו דכתיב גבי תרומת

מעשר דמיניה נפקא מוקף דדרשינן

ממנו מן הסמוך לו ומוקמינן לה

בתרומה גדולה דנעינן מוקף אצל

בתרומת מעשר מדאורייתא לא

נעינן מוקף א' אלמא גבי ממנו דכתיב

במעשר מוקמינן ליה בתרומה גדולה

והכא נמי ונחשב נימא ב דכפרישית:

ומה ראית האי אדגן והאי לא

אדגן. ותימה היכי אסיק

אדעתיה דמקשה לומר אפסכ דנשנלין

יהא חייב ובהקדימון בכרי יהא פטור

אם הוא חייב בשנלים כ"ש בכרי

שכל מה שאחרי כן יהא חייב ואומר

הרריי דה"ק מה ראית לחייב מכל

לדדון הקדימו בכרי ופטור בשנלין

אימא דדין חיוב ודין פטור בהקדימו

בכרי פטור קודם ראית פני הבית

ומיזב לאחר ראית פני הבית ומשני

האי אדגן פירוש בהקדימו בכרי וא"כ

דין הוא שיהא חייב מכל זד:

ואם קלף ונתן לתוך ידו חייב.

פרש"י ואם קלף ממוך השנלין

ותימה היכי מקלפא לרב דציתוהו כסי

כסי האמר לעיל דמוולל מלילות מערב

שבת וכו' משמע הא בשבת אסור ויש

לומר דהתם מיירי לתלוש מן השנלים

שהוא מפרק וזה מולדה דדש שהוא

אז מלאכה והכא מיירי בשכבד נתלשו:

מע"ש מן השנלין אצל עוד מן בקליפתן

החיותה ולכן שרי ומה שפרש"י הכא

דאם קלף ונתן לתוך ידו חייב מפני

שהוא קצע לא נהירא דנסמוך משמע

שהטעם מפני שהוא גמר מלאכה:

הואיל והוא קולף הרבה ציחד

דהיינו דגונו:

ביצד מוצץ. פי' ציו"ט ובשבת

אסור למלול: ה"יכיד מנפח ר"ל

בשבת דציו"ט שרי אף בקטון ובתמחוי:

ביצד מנפה וקאמר בין קשרי

אצבעותיו. ותימה דלעיל אמר

המוולל מלילות מע"ש למחר מנפח מיד

ליד כו' אצל לא בקטון וכו' ויש לומר

דלעיל הו פירוש בין קשרי אצבעותיו

וקטון ותמחוי דנקט משום י"ט נקט ליה:

בית

מעשר: לתוך חיקו. בשולי בגדיו שקורין פאניץ: והרי גרנו של מעשר.

כלומר הרבה מלאכות שאמרו שהן קוצעות גורן למעשר

לאסרו באכילת עראי ומוותרות בשבת: איזוהו גרנן למעשר.

לעיל מינה איירי בפירות וקאמר אימתו גמר מלאכתן ליקצע למעשר:

משיפקסו. משניטל פקם שלהן והוא כמין פרס בראשו כמו שיש בתפוחים ונופל מאליו כשמתביש: ושלא פקסו משיעמיד ערמה.

כלומר ואם

עד שלא פקסו העמיד ערמה מהן כמין כרי הוקצעו. אלמא העמדת ערמה היא גמר מלאכה למעשר ולענין שבת משהביא בללים לציתו אין

העמדת ערמה מלאכה: **אלא מאי איש נך למימר**. אע"ג דלמעשר היא מלאכה לשבת (א) מלאכת מחשבת שהיא מלאכת אומנות אסרה תורה

שנסמכה פרשת שבת למלאכת המשכן בויקהל והתם מלאכת מחשבת כתיב: **כיזד מולל**. ביום טוב דאמרן לעיל(ב) מוללין מלילות והא ודאי שינוי בעי

מעובדא דחול: **חדא אחדא**. בין גודל לאכזב: **חדא אפרסי**. בין גודל לשתי אצבעותיו: **כיזד מנפת**. דאמרנין לעיל(ג) למחר מנפח מיד ליד בשבת:

ביצה **פרק ראשון ביצה**

אלא מן הגורן ומן היקב. שנגמר כולה(ד) דכתיב דגן תירוש ויֵלֶר (במדבר יח): **מחשב הא מדידה בעי**. בשלמא אי בישראל מוקמת לה ובתרומה גדולה איכא למימני מחשב דניטלת באומד שתרומה גדולה לא נגתה זה התורה שיעור דכתיב ראשית דגנך (דברים יח)

ורצנן הוא דלמרי שיעור עין יפה

וצינונים ורעה(ה) הלכך באומד כגי דאי

נמי לא יהיב כשיעור חטה אחת

פוטרת כל הכרי אצל גבי לוי מעשר

מן המעשר כתיב (במדבר יח) ולרץ

למדוד: **אזא אלעזר בן גימל גרסי'**:

ונחשב לנס תרומתנס. בלזים כתיב:

בשתי תרומות הכפוז מדבר. דכתיב

דגנן מן הגורן(ו) זו תרומה גדולה

תרומתנס(ז) זו תרומת מעשר: **מה**

תרומה גדולה ניטלת באומד. דכפרש'

דלא כתיב זה שיעור: **ובמחשבה**.

נותן עיניו בזה זה ואוכל בזה אחר

דכתיב ונחשב ואתרווייהו קאי. והא

דקא יליף לה מתרומה גדולה משום

אומד נקט לה: **הואיל ויזא עליו שם**

מעשר. ורחמנא אמר והתרומת ממנו

מעשר מן המעשר(ח) משנקרא מעשר

הזקיקס לתרומתו: **פטור מתרומה**

גדולה. שהיה לו לכהן ליטול תרומה

גדולה תחלה שהרי קרויה ראשית(י)

והלוי אחרייו מעשר בזה שמשעיר

זה שנטל מעשר תחלה ונמנא שלא

הורמה תרומה גדולה ממעשרו וישראל

לא יתן לכהן אלא אחד מחמשים בזה

ששעיר נמנא כהן מפקיד פטור הלוי

מתרומה גדולה שבמעשר זה שנאמר

והתרומת ממנו תרומת ה' ופירש ומה

היא התרומה מעשר מן המעשר:

אפילו הקדימו. לתרומה בכרי

משנתמרח נפטור לוי מהאי קרא:

עליך אמר קרא. כדי שלא תאמר כן:

מכל (ט) מעשרותיכם פרימו אם כל

תרומת ה'. וזלזים כתיב ולהכי כתיב

דגן ומשבא לכלל דגן חלה עליו חובת

כהן דכתיב ראשית דגנך(י) הלכך

מסתברא דהאי קרא דזכותא דכהן

אכרי תשדיה: **המקלף שעורים**.

לאוכלן קלופים חיים: **ואוכל**. ופטור

מן המעשר דכי האי גוונא אכילת

עראי ושלל נתמרחו אין

שמקלפן מתוך שזולת שלהן: **חייב**

במעשר דהוה ליה קצע: **וכן לשבת**.

אחת אחת לא הוי מפרק מולדה דדש

דכלאחר יד הוא אצל משקלן ביו

הויא מולדת דשה וחייב: **כפי כסי**.

מלא כוסות (כ) : **ואוכל**. בלא

אומד תרומה אומד ומחשבה נפקא לן מונחשב (שס ובעי"ז גיטין שס) והאי דיליף תרומת מעשר מתרומה גדולה לענין

אומד הוא דיליף (גיטין שס). מעשר ראשון שהקדימו בשבילין. לוי קסא את הכהן ונטל מעשר שבליים קודם שנטל כהן

תרומה גדולה והכהן היה לו ליטול תרומה גדולה תחלה אחד מתמישים דרחמנא קרייה ראשים וכתיב מולאךן ודמען לא תאחז,

נמנא תרומה גדולה של כהן בתוך המעשר הוא אחד מתמישים שזו בזה תרומות מעשר ששל הלו להפריש תרומה ממעשרו

(ברכות מז). ובעי"ז שבת כבא). אמר קרא מביל מתנותיהם. בפרשת לויס כתיב ואל הלוים מדברי ומכיו בזהאי קרא את כל

תרומת ה', כל זד תרומה שזו חייבים להפריש ממנו (ברכות שס). האי. דנתמרח, אדגן. וחלה עליו חובת תרומה דכתיב

ראשית דגנך, הלכך כי שקלה לוי צעו אהדורי לכהן פרי תמאה שזו בירשא והדר אחד מעשריה (שבת שס ובעי"ז ברכות שס).

האי לא אדגן. וכי שקלה לוי עניין לא הו טבול לתרומה (פסחים לה ותרובין לא). איזוהו גרנן למעשר. שיהא קריי גרנן

ונגמר מלאכה לאסור כהן אכילת ארעי (ב"מ פח). משיפקסו. משניטל פיקם שלהן והוא פרת הגדל בראשו ונדבק זו ולחצר

ומן הוא טפל בתלוש (שס). מלאכת מחשבת אסרה תורה. שנסמכה פרשת שבת לפרשת המשכן בויקהל, ומלאכת מחשבת

שהעשה אותה מתכין למלאכה גמורה אלא שגנב בשבת או סבור שמלאכה זו מותרת (בבבסין מז ובעי"ז חגיגה י). שנתכין

לעשות מלאכה וכסבור שהיום חול (ב"ב כז) משנב לעשות זאת (סנהדרין סב) משנב ונתכין למלאכה זו עמלה (ברכות יט).

אפילו אם מולל באצבעו הגדולה על שאר אצבעותיו שפיר דמי. ורי אלעזר אומר מנפח בידו אחת ובכל כחו.

מסורת הש"ס

(א) בסוכות נח: ע"ש מנחות

נד: ע"ש גיטין ל: ע"ש,

(ג) שבת קכ: ע"ש פירושין

(ד) ע"ש פסחים לה: ע"ש,

(ה) [תפורה ה:], (ז) [ז"ל

מתמיטס], (ח) מעשרות

פי"ד מ"ה, (י) ג"ז שם,

(י) [שם: מיד ליד], (כ) ב"מ

פח: מעשרות פי"א מ"ה,

(ט) [מעשרות פי"א מ"ו],

(י) [מגילה יד: ב"ק כ: ס.:

סנהדרין סב: וצחסי מז.

כרומות י:], (יב) ב"ב: כ"ו,

(ט) [תרומות פי"ד מ"ב],

(א) [במדבר יח], (ג) [שם],

(ד) [במדבר יח], (ה) [דברים

י], (ו) [מתמיטס],

(ז) [דברים יח], (ק) [שמות

לה], (ר) [דף יב:], (ש) [שם],

ו

ו

ו